

SOLYMOSI BÁLINT

Keserű takony

(RÉSZLET EGY KÉSZÜLŐ REGÉNYBŐL)

Mercédeszék Munkás utcai házától (amely, jegyezzük meg, az egykori homokbányánál található) déli irányba indultunk, hogy az ottan veszteglőknek és sínylődőknek, a Sors, a Természet meg önmaguk kíméletlen ostorcsapásainak (és most már Mercédesznek és nekem is) kiszolgáltatott brancsok italt szerezzünk, élelmet, és ami akad még majd a tanyán..., ez volt a mi önként vállalt feladatunk. Ott kell keresgelnünk, azon a nem túl közeli tanyán, hol egyébként valami elcseszett amatőr színpadi társulat él és virágzik, és sikert sikerre halmozna, ahogy mondják, a maga nemében, ha valaki egyszer kíváncsi lenne rájuk az úgynevezett hasonszőrűeken fölül, nem..., de ezzel nem voltak egyedül az akkori magyar kultúratelevényben. Úgy ítéltük meg mindketten, zord, fáradhatatlan bizalommal, az igazra esküdött művészekről várható arrogáns galamblelkűséggel lesz szegényes a kínálat, viszont valaminek lenni kell. Lett. Almabor, retek, füstölt kolbász, szalonna, pálinka, ráadásként egy kis fű, szóval nagyjából minden, ami szükséges ahhoz, hogy tovább sodródjunk körbe meg körbe, soha partot nem érve. Azt gondoltuk és hittük itt kinn, a város ilyen..., nem mi! Nekünk sikerülhet horgonyt vetni a szőregi lápba! Ez már a harmadik éjszaka lesz, amit a városon kívül töltünk, egy falusi házban és annak kertjében, a szőregi buli ádáz, végül is szokottan fájdalmas és semmitmondó, ugyanakkor szórakoztató örületébe veszve.

Időről időre kerékpárra kapok, holott ódzkodom a biciklizéstől, mióta kényszerűen föl kellett ismernem azt a máskülönben nyilvánvaló ténytet, hogy az öntudatot előhívó, ha nem mindjárt előállító, az öntudat presztízst képviselő közlekedési eszközről van szó. Erre nekem semmi szükségem, éppen ellenkezőleg, ez az emberiségnek legszerényebb álmai egyikeként megvalósult járgány a rothadásunkról tereli el a figyelmet, minden magasztalását elismerve is meggyőződésemmé lett, hogy a zuzmós hülyeséget rágatja és nyeldekelteti a nyeregbe kerülővel, ki azon nyomban, hogy a keró pedáljára rátaposott, az öntudat hercegeként (hercegnőjeként) hajt tovább. Az udvaruk túlsó végéből, a fészter felől két rozszant bringával Mercédesz közeledett felém, magam meg kissé elveszetten figyeltem a mozdulataiban lévő lusta kéjt és a magától értődő technikai tettekrekszséget, melyek soha nem társultak kecsességgel vagy tapintattal, nem mintha számoltál volna ilyesmivel az idő tájt a szőregi mocsárban. Odagurítja szinte a seggem alá a bringát, rálépek egy kődarabra, boka, térd, megingok, viszont a kormányt már fogom, laza és egyenes a felsőtest,

így indulásunk jelenete még nevetségesebb tán, a verandán a csajok csúfoló grimaszokkal sugdolózni kezdenek, én különös rettegéssel és zavarodottsággal hunyom le szememet, és felülök a biciklire. Szememet kinyitom, búcsút intek, Pál meg egy idióta reménytelen boldogságával int vissza, és mintha egy prostituáltk mondáná, úgy mondja – „tetszel nekem!” Megint a növényvilágnak káprázata a fehér égbolt alatt, a kert árnyékosabb, hűvösebb részein fehér gyöngyvirágok, fehérlelek, nem tehetnek mást, ahogy odakint, a kerítés túloldalán is fehérlelek az ürömvirágok, a borzaskák, fehérlelek Mercédész edzőcipője is, ahogy hajtja a kerót, nem tehetsz mást, próbálsz utolérni. Verebek rebbennek fel, pulzusod bummbumm..., idegeid bummbummumm, ezt tudja a kerékpározás, az öntudatnak és a rohadásnak nyugvópontra törő vetélkedését testben, lélekben, szellemben, eköré közben házak, ablakok, kapuk, fák, ágak, levelek és virágok járnak olyan egysíkú változatossággal és hallgatagsággal, hogy ha nyeregben vagy, soha nem fog eszedbe jutni, hogy megállj. Van azért, mikor az ember kidől, akár mindjárt az elején, így voltam magam is vele, még a falu utcáin karikázva azt sugallta meggyötört képzeletem, hogy azonnal ott kell legyünk a tanyán, mert..., mert ott kell legyünk!

A pillanat nem érkezett el egyhamar; a halálra kínozott fiú szervezete lázban égett a csaj közelségétől, ám nem tudta magát átadni ennek az álomszerűen vérszomjas érzésnek, ahogy annak sem, hogy egy nem minden veszélyt nélkülöző beszerző- és felfedezőúton vannak, és bizony a siker távolról sem garantált –, de kitarított. Nem csak az elmúlt zrí napok után, hanem alkatánál fogva is lankadni kezdett, ám elemien, mondjuk így, emelt fővel lett lankadt. Az egyre szilárdabbnak szimatolt levegő maradt számára az egyetlen bizonyíték arra, hogy nem szállt el totál, amikor a gyümölcsösöket és a rózsaföldeket átszelő dűlőutakra értek; érdekesnek találta, mennyivel szelídebbnek tűnt fájdalom az épített környezetben; az újrachalmozott por és trágya, a vályogházak rejtélyes hatalma életerőt kölcsönzött neki. Nem száguldottak, de úgymond tempósan tekertek az utcákon lefelé, előbb az Újvilág utcán kerékpároztak, majd váratlan fordulattal a Vágóhid utcán jobbra kanyarodtak, amely egy eszelős dzsumbujba torkollott, ennyi idő volt arra, hogy szemlélje a vályogházak kalandos repedéseit, omló, rózsaszínű téglakerítéseit és kidőlő, szürke deszkakapuit, és mustrája alatt azt az egyértelmű rohadást minden tenni vágyása fedezetének lássa – tovább, tovább, gondolta. Akkor a Vágóhid utca végén az egyik ház kapuja nyikorogva kinyílt, és a következő pillanatban a félfának döntve hátát egy torz figura szólította meg Mercédészt. „Szökünk, szökögetünk, drága?” „Nélküled sehová, Mihály, csak ide a lóistállóba...” Alacsony, csupa csont, kölyökfejű férfi volt elnyűtt öltözetben; mellényzsebéből elővette az óráját, fölnevetett, a fiú biztosra vette, a falu bolondjával van dolguk. „A faszt bámulsz!” Szólt rá keserű szigorúsággal a fiúra, akit ez annyira meglepett, hogy elszégyellte magát; hogy ébredhetett rá ilyen gyorsasággal ez az ember, hogy a falu bolondjának gondolja a fiú – miközben nem bolond, miért lenne? Leszálltak a bringákról, mert megérkeztek a vasúti töltés oldalába, ahol is a forró nyári délutánban olyan nyomasztó csöndje volt a szá-

raz aljnövényzetnek és a frissen zöldellő cserjéknek, hogy az kiiktatta a behatolás lehetőségét; egyfelől az áthatolhatatlanul sűrű vegetáció, másfelől meg az indokolatlanul súlyos félelem a zajtól, a legkisebb lármától. Értetlen butasággal néztek egymásra; a fiú azt hitte, Mercédesz titkos átjárót ismer itt, Mercédesz viszont olyasmit képzelt, azt ők ketten nemhogy simán, de nyegle élvezettel oldják meg, hogy átjussanak a vasúti töltés túloldalára; ám arról fogalma sem volt, a fiú azt is képtelen igazából megérteni, hogyan kerültek az útjuk letelején egyszeriben ilyen vizsgatétel elé. Az akadály kökénybokrokból és akáccserjék kusza gallyaiból, asztalból meg odazökkent ördögcszekerekből (sziki ballagófűből) állt, ami csak tövis, tüske, az ott húzódott előttük sértő teljességgel és végtelen hosszan; sehol egy koton vagy szarrakás bennebb, ami útmutatóul szolgálhatna. Nagyjából észrevétlen indultak neki, gyalogosan követve déli irányban a töltést.

Ez volt a temesvári vasútvonal, szólalt meg a lány.

Mi a fene!

Ez a temesvári vonal felhagyott szakasza, most jugoszláv területek felé kanyarodik, így Mercédesz, elég sápadtan és tanácstalanul, mert a fiú csodálkozva, némi vonakodással hallgatta.

És mikor hagytak fel vele...?

Trianon.

Trianon? Akkor Mercédesz valamelyest megtörtén, szomorúan elmosolyodott, és egy helyre mutatott, mely nyulak csapása lehetett, és mintha föntebb is résnyire szétnyílna a bokrok sötétszürkéje meg zöldje.

Zúzódik a gizgaz, törik az ágbog, húz el a vérbe a tövis, tüskék elbaszott hada, hisz azonnal előkerült a lány hátizsákjából a pumpa és a gumiesőköpeny; a fiú fölverte magát ezekkel, és maradék erejét latba vetve a sűrűnek esett, bal kezével egy pillanatra sem engedve el a kerékpárja kormány alatti vázát. Mercédesznek se kellett több; a fiú nyomában haladt, megint egy különösnek (erotikusnak) mondható pozíciót találva ki, háttal nyomult előre, időnként hátát a fiú hátának vetve, öszszegabalyítva biciklijeiket. Hát így, így jutottak át a semmi földjére. „Én ezt nem akartam...!”

Hogy ennyire hülye legyél, vagy ennyire rendes?!

Az mindegy is..., nem akartam ilyen lidérces baromságot, hogy itt törtessek előre...!

Nem volt rá jellemző a törtető magatartás, akármiféle helyzet is adódjék, ha szántásról van szó, akkor egyenesen kizárt. Ismerte az alföldi határt (termőföldnek nevezni olyan volna, hát, nem is tudjuk, bizonyára volt Istennek valami szándéka vele), de az itt előtte elnyúló búzamezők, legelők meg rózsaföldek úgy csipkézték az ég peremét, hogy ilyet még nem látott; ha az ég nem lett volna a hőségtől ilyen süket és fehér, akkor talán el is hiszi, van ilyen, és nem hallucinál. Az égbolt volt a legközelebb, minden más képtelenül messzire, vágyni mégse vágyott oda föl, ezért aztán tovább kerekedett. Itt érte a kemény és sűrű, atomjaira bomlott levegő az orrát,

a torkát, a tüdejét és az agyát, hogy tudja, még itt van, itt, ahol olyan, mintha az égben járna, a járhatatlan dűlőkön a rózsaföldek között, együtt bringázva egy szőke döggel.

Nem hiszed el, mikor feltűnik a megroggyant tető, messziről a cserepeit vörösnak látod, közletről már inkább mohaszürkének és agyagszínűnek a különösen veszelésnek érzett komor gerendák fölött. Az építmény egyetlen nagy helyiségből állhatott régebben, belül egypár faoszloppal, ahogy majd később kiderül. A birtok határait gypű jelezte volna és elkorhadt nádpalánk, melynek megmaradt szakaszai szeszélyes térképzőnek mutattak, ha nem vált volna ki az a terület a többi közül mérhetetlen elhanyagoltságával, az itt is meg ott is heverő deszkákkal, drótkötegekkel, építési törmelékkel. Na, ahol a gyom utat talál magának, ott te is, a hatalmas udvar másik felén néhány almafa meg eperfa volt, feljűk vetted az irányt, hogy valamelyikhez letámaszthasd a kerékpárt. Idébb is, odább is voltak gyümölcsfák, ezek köré kötelet húztak; az elkerített részen két lovat csutakolt két lány, nem tudtál a látvánnyal betelni, annyira sokkolóan hatott. Zsebre vágta kezéd az egyik fa árnyékába húzódba, kisterpesz, azon nyomban meg is feledkezve arról, hogy miért jöttetek ide Mercédesszel. Veszettül meleg volt, ingujjaddal letörölted arcodról az izzadságcsoóppöket, úgy vetted, messze terven felül teljesítettél. A jézusát!, figyeld már azt a gémet..., de nem figyelsz. Az oldalsó kisebb fehérre meszelt épület mellől egy torz fiatalember gyalogol elő elképesztő lassúsággal; ez is kölyökfejű, ez is fekete mellényt visel óralánccal, mint a Vágóhíd utcai fazon. Ismered, nem bolond – ő egy cukimókus. Arcán édeskés és kötekedő mosollyal köszönt, ahogy odaér a fa árnyékába, majd lány mozdulattal megériinti karod, és halk szavakkal bentebb invitál. A régi lóistállónak négy nagy, téglapilléreit enyhe boltozattal átívelő ajtónyílása volt, a megfeketült deszkákon vaspánt és lakat, úgy festett, hogy csak az egyik szélső ajtót használják, ez egyértelmű lett, ahogy beértetek, a középső ajtókat hungarocell és pozdorja fedte, előttük fogasok, amelyeken színes kosztümök lógtak meg mindenféle más színházi kellékek. Középpütt egy óriási ácsolt színpad, fakó fekete drapériával körülölelve, mind eölött oltári galéria, amely természetes fényhez jut az ajtók feletti széles ablakokon át, a társulat egy része itt alszik, ide rendezkedett be, itt él. „Hát, ez tényleg állati klassz!”, csapsz meggörnyedve a térdedre, mert a galérián fölegyenenedni nem lehet; eközben az ablakból látod a távoli pusztában álló gémet, figyeld, az nem kérdés, hogy mit figyeld, téged. Miért vonzod ilyen átkozottul erősen és egyúttal megejtő szomorúsággal a homokosokat!? Mi van ezekkel a buzikkal, nem látják, hogy ennek te kicsit se vagy megfelelő alanya...? Vagy az lehet mindenki? Szerintük? Ez azért úgy lehet, hogy ha te megengedőnek mutatkozol, akkor már biztosra veszik, egymásba gabalyodhattok azonnal vagy kis híján azonnal; és most is, a srácnak mindent be kell vetnie, hogy elhessegesse a közeletekből két másik srácot, akik pedáns hízelkedéssel a kedvedre akarnak tenni így vagy úgy. Nem csinálsz ebből ügyet, régóta megszokta ezeknek a fülledt nyári hónapoknak a hatalmát, amikor meg kell enyhíteni a kopaszt, és ilyenkor nincs mese, fiúk, fent

vagytok a szénapadláson, és? Engeded, hogy kiverjék a farkad, de ebben nincs semmi, mármint semmi különösét nem bírsz ebben felfedezni, hát nem!? Kölyökrod óta a fiúk kiverik, ha megkéred őket, ha nem kéred meg őket, és úgy, suta érzékisége annál kedvesebb. „El voltál kényeztetve, ez az igazság, baszd meg!”, mondd magadban a galéria padlóján heverő hálósákokat, törülközőket nézegetve. A rád zuhanó fáradtságtól és kéjtől ingerült leszel, egy pillanat se kell, és nyüszítve sóvárognál arra, hogy beköltözhessél ide közéjük, mindig is rosszul viselted, ha nem tudtad magad odaadni azoknak, akik felhőtlen komolysággal vágytak a te keménységedre és szelídségedre – csak hát túl követelőzőek. Miközben mesélnek az ottani létezésükről és terveikről, látod a szemeiket, keserűek és mélyek, de nem eléggé keserűek és mélyek, úgyhogy nem érdekelnek a terveik. Valami miatt a saját szemeidet szeretnéd látni. Égnek. Egy nyugszékben ülsz, ki tudja már, mióta, és úgy érzed magad, mint egy hulla, akit kitettek a pusztába a tűző napra, és senki nem akadt, aki a szemét lecsukná, *a kínvallatásnak sosem lesz vége*. A reményt dajkálgatod szívedben, hogy Mercédesz intézkedik a beszerzendők felől, azért van ott hátul a konyharészben, bár az egyezséghez leginkább te meg az amatőr társulat vezetője kell. Megborzongsz, ébresztő! Amikor feléled benned az érdeklődés valami iránt, nyomban türelmetlenséggel párosul (így jársz minduntalan), aztán meg eszelős türelmetlenséged lehangol és szótlanná tesz, az egésztestet hagynád a fenébe. Elsétálnál most is, de miután az ótvar ülőalkalmatosságból fölkel, úgy vánszorogsz az almavirágok hűse alatt, akár egy kipányvázott állat, nem maradhatsz ebben az állapotban, és nem maradhattok itt tovább, innen tépni kell...! És akkor megjelenik Mercédesz a magát hitelt érdemlően sápadtra zaklatott rendezővel és „hangadóval”, Muchával.

Muchával már néhányszor találkoztunk, és ezen alkalmakkor az a benyomásom támadt, tart tőlem, mintha egy hideglelkű prófétával állna szemben az ő pogány alakja, akinek indulata és különlegessége erejét bizonyítania kell, ám eszközeinek helyességéről nincs meggyőződve igazából; nekem sem voltak első osztályú elképzeléseim róla, egyszerűen azt gondoltam, hogy megvehető. Az lett volna, de nem volt hozzá eléggé okos; valami rituáléba kezd most is, előrehajol, fejét leszegi, és amikor fölveti, szeme fehére látszik csak, megdönti a testét, előre és vissza, majd rémítő forgásba lendül, egy diszkoszvetőre hasonlítana, ha nem bő fehér ingben és nadrágban volna, rózsaszín övvel és sállal, és ha nem rúgna szédítő pörgése közben erre is meg arra is. Olyan inkább, mint egy újszülött vagy egy nyomorék, gondolom ezúttal, az ilyen képre és önképre kapható vagyok, így hát nem húzódok arrébb, fel sem merül, hanem sátáni, megbízhatatlan barátsággal, hibákat kerülendő közelítünk egymás felé, istenem...! Ne hagyd őt látni, amint kiméri nekünk azt, amire szükségünk van, ahogy színészeinek a látomásait. Na, kiabál, ez jó jel, figyelme ilyenkor általánosságban véve az összeférhetetlen és tehát összemérhetetlen művészetére irányul, meglehet ez is csalóka, hisz ugyanúgy a pitiáner adakozás magát könnyező tartományába tartozik, akár az úgynevezett anyagi valósághoz való viszonya, gondolom. Vannak rések, melyek sem a fénynek, sem az árnyéknak nem kö-

szönhetők, sem a Természetnek, sem a Sorsnak, sem önmagunknak; egyszerűen átzuhansz vagy átbuksz rajta, miközben tuti, hogy nincs végtagod, nincs agyad és nincs lelked. Egyszer csak csókolni szeretnél egy száját odabent a lóistálló konyhaszegletébe szorulva, bizony ám, annak a színészcsajnak az ajkait szeretnéd harapdálni, aki, ahogy ebbe beavat, az apja elől menekült ki ide. Kicsit bomlott. Mercédesznek a szeme se rebben.

Ezek meggypálinkaőrültek!, állapítom meg, se nem cseresznye, se nem barack, se nem szilva, meggy, így proccolnak a barmok. Nyest, persze, nyestkolbász. Baszszák meg!, áh, mindegy, „ez az új módi”! Visszük, amit kapunk, alkonyodni kezd, amikor a beszerzett cuccal, almaborral meg kajával meg fűvel Mercedesz és én elindulunk vissza, csak hogy nem egyenesen a ránk várók közé robbanva. „A temesvári vonal felhagyott szakasza..., szép rózsaföldek, hangulatos kis tó...” Ilyesmiket hallani Mercedesz szájából, akinek köszönhetően a cuccnak *előteremtése* végül is kifogástalan lett, és aki megint és újból kalandozni akar. Azzal a tervvel áll elő, menjünk a jugoszláv határ felé, igazoltathatnak a határőrök bennünket, de nem kell semmitől sem tartani; nem is tartok, ismerek innen Tiszaszigetről valakit, különös, fekete mellényt visel ezüst zsebóralánccal; mindenesetre így áll fantáziámban az Őrs épülete mellett, az úgynevezett vasfüggöny árnyékában.

Megint délnek vesszük az irányt, a *Mélypont emlékhely* felé kanyarodunk, nem messze a határőrök figyelőtornyaitól és a monstruózus radaroktól, az egyik vaszerkezetén épp hegesztenek valamit, a szikrázó ragyogás az égalja fénye is, a fehér síkon lila és narancs sebhelyek keletkeznek, miközben arra kell fölfigyeljek, hogy Mercedesz tekintete is sebzettségről tanúskodik. Tudniillik azt fejtegetem neki rekedt, suttogó hangon, hogy én soha egyetlen pillanatra nem bírok megfeledezni erről a mi mélyföldi létünkről, mivel lehetetlen és így képtelen az ember nem észlelni a gravitációs anomáliát, melyet kábító lebegésként él át, méghozzá kihagyások nélkül, mintegy a levitáció szüntelen állapotába kényszerülve minden reális megfontolás ellenére, például hogy a föld maghéjához közel erősödne a gravitáció. Amikor itt valaki fölteszi a kérdést, *Mi a nehézség?*, a legvégső kérdése, amely önmaga legmélyének megmutatkozása, és akkor vagy kútba ugrik vagy fölakasztja magát; és érdekes módon, ezek a kísérletek általában, az elérhetetlen iránti nyugtalanságot idézve elő a többiek között, sikeresek, illetve sikeresnek látszanak. Mert hiába van rózsából a nap és rózsából a hold és rózsából a levegő, nem könnyít semmin és senkin, értelmetlen! Ezért meg kell próbálni. Azt hiszik tehát, így sikerül a levitációt megszüntetni, de nem! Azt hiszik, így sikerülhet végre meglátniuk és megtudniuk, hogy mi a nehézség?, de nem. Amennyiben viszont nem a legvégső kérdést tesszük fel, hanem az alapkérdést, nézek engesztelést várva a lány sikolyforma arcára, azaz mi merre hány méter?, vagyis hogy hol található hazánk balti tengerszint fölött mért legkisebb magasságú pontja, ha nem itt, ahol vagyunk, a *Mélypont emlékhely*-nél, akkor erre mi az egyszerű válasz?

Szerinted nem itt van?

Itt is lehet, meg ott is lehet. Mindenfélét hallok.

Neked megmondom, mi van; az van, hogy a túloldalon, a Tisza jobb partján, a folyótól néhány száz méterre van a mélypont, *75,8 m*, a helyet egyébként úgy hívják, Lúdvár, itt Tiszaszigetnél a hivatalosan mért (majdnem) legkisebb magassági pont *76,7 m*.

Azért mondom..., így én, a vidék álnokul és figyelmetlenül megengedő szófordulatával élve. És újfent az ő mindent fölülmúló, oldott mosolya, ahogy mondják, amikor szinte megállás nélkül, mindazonáltal mégis a *Mélypont emlékhelytől* elrugaszkodva, balra tekerünk tovább. „Itt lesznek majd a bányatavak..., kislánykoromban sokat fürödtünk itt”, mondja nevetve és kissé idegenkedve emlékeitől, amik, érezhető, telítődnének ezzel meg azzal, ha hagyná, nem hagyja – mekkora egy kurva, gyönyörű!

Megállunk az újszentiváni bányatavaknál; eszembe jut az a néhány alkalom, amikor Pált elkísértem ide. Megyünk domolykózni! Horgászunk! Volt, hogy csatlakozott hozzánk egy csaj unalomból, értetlenségből; azt hitte, valami más balhét csinálunk Pállal, de mi csak horgászni mentünk. Domolykóztunk. Akkortájt nem voltam jó alvó, úgyhogy kint ácsorgok a Szent Mihály utcai kégli konyhájában, cigarettázok, mikor éktelen zörgésre leszek figyelmes az ajtó előtt, odavánszorgok, Pál két rozszant biciklit dönt a falnak, nem túl óvatosan. Az ajtórésben állva nyökögök, émelyít minden, pezsgők, vodkák, vesztett kártyapartik után érezheti ezt egy pártfunkcionárius vagy egy zenész, iskolaigazgató és más ilyen. A cajgákon szák és horgászbot, minden, ami azt bizonyítja, Pál domolykózni akar, „na baszd meg, megyünk?”, mondja. Fogunk halat. OK. Magamra húzom valaki ballonkabátját, mert Pál is ballont vett fel, és azon mélézok, ugyan milyen íze van ennek a hálnak, a domolykónak.

El kell túrni az oldalsó, raktárnak használt szoba dohszagát, aztán meg Pálét, azonnal, az előző csikkről gyújtasz rá másik csikkre..., *tegnapi gyűjtemény*. Honnét kerülsz elő, arról semmi fogalmam, mondom Mercédesznek.

Nem is lehet.

Mert...?

Én soha nem voltam itt veletek pecázni, baszd meg..., honnan veszel ilyen hülyeséget?!

Ne beszélj, itt álltunk az olajfa alatt, pont mint most, tavaly ősszel lehetett.

Be vagy állva, meg hétszentség, akkor is be voltál, így Mercédesz, miután bringáinkat az olajfához támasztottuk, illetve én az övé mellé mintegy a földre ejtettem, és a náddal benőtt parton megfelelő helyet kerestünk, hogy mire való helyet, az azért teljesen nem egyértelmű. Most meséljem el neki...?!

Hajnal van, és vidáman bringázunk idefelé, az újszentiváni bányatavak felé. Indulnunk kellett, ki kellett érni még mielőtt a kabócák éberek volnának; „domolykózni indulunk vagy mi a lófasz...!” A vízparton mindjárt találunk *megfelelő helyet*, de Pál elhesseget maga mellől azzal, szűk kettőnknek, keressek magamnak másik

helyet, de legelőbb is kabócát. Fogtam néhány kába kabócát. Elzavart téged is, és együtt fogtuk a kabócákat kiscsillag, emlékszel?, fordulok rémülten Mercédesz felé.

Nem, mondom, hogy nem voltam veletek! (Ennek a csajnak meg mi a baja?!)

Neked, baszd meg, tetszett az a csaj?!

Milyen csaj?

Nem válaszolt, úgy festett, mint akinek éppen elég ideje van annak eldöntésére, hogy foglalkozzék velem vagy se. Előveszi a pumpát, a fűre hajítja, a gumiesőköpenyt mellé teríti, ledől. Odamegyek, elnyújtózom, a könyökömre támaszkodva nézem a bányató mozdatlan felszínét, a mozdatlan békát a sás között, mocsári sás, a zombék tövére száradt szürkés sárga sár, azon egy tarka ásólábú béka, nincs álla, arra gondolok, hogy milyen üres egy állat, meg hogy a sás is milyen üres – leszakad a pofám! Mégis inkább fölkelek, de nem, mert akkor Mercédesz elkezd kotorászni a zsákban, azt mondja, teker egy spanglit, csak egy félhangnyit. Ezt is a kórusból hozta, ezt a tudását; ilyeneket szól, hogy *félhang*, én meg örülök a szókincsének, amelynek brutalitását az előszeretettel használt trágárságok adják, rózsaoajj illatú meglepetései viszont a kórusirodalomnak köszönhetőek. „A múltkor azt kérdi Pál, milyen volna egy mexikói kirándulás, bébi...? Erre én, fasz, meszkalint ennénk babbal, és sírnánk, milyen durva...!” Haha, erre így én reflexből. Nem vagyok ott valójában, illetve kurvára ott vagyok, mert szerintem a hely ez, Mexikó az újszentiváni bányatavak, és mi ott mászkálunk a harmatos fűszálak meg a kába kabócák között, amíg a szerelékeket készíti elő Pál, ettől nem tágítok. Mármint fantáziámba az ördög bújt, az olajfaágak közé meg egy énekesmadár, felismerni nem tudom, nem érdekes anynyira, néha lazít az elme, azelőtt, hogy gyilkolni szándékozna. Egy pinty? Enged az elme, aztán egyszerre csak mindent tarol, mindent és mindenkit holtak látok, a szőregi ház verandáján a brancsot, a színpadi társulatot, egy keletnémet srácot, az ásólábú békát, a sást, majd lassan éledezni kezd minden, a titokzatos víz, meg a hínármezők, őszi korareggel van, az olajfák alá Pál érkezik biciklivel, a bicikli vázán Mercédesz, én utánuk, három rendkívül hosszú horgászbottal. Hosszúk, erősek, ezekkel szeret horgászni, meg kisebb magnóval, benne Dvoržáktól a *Stabat Mater* kazettával (Mercédesz ajándéka), ezt hallgatja pecázás közben. Miután Pál elhelyezkedik, futva érkezik a lány az aranyos kis kabócákkal; a feladata, hogy ráakasztgassa szép sorjában a horgokra őket. Itt vannak előttünk a hínármezők..., meg itt a titokzatos víz..., meg minden...! A bokrok alatt, a hínármezők mellett lapítanak a leleményes domolykók. Egy kicsit fickándoznak, időnként aprókat rabolnak. Amikor elfognak a kabócák, csontibáb meg kendermag keverékkel etetünk. Minden dobásnál van kapásunk. Oh, yes, a csókos szájúak! Ilyen kicsi halak nincsenek is, mehetnek vissza a zöldbe. Egyébként jóleső érzés itt kint..., a szabadban lenni; nem rossz hallgatni a madarak csicsérgését meg a tücskök ciripelését. Most, teljesen értelmetlen módon, szintén rám tör ez az érzés, jó itt kinn a szabadban...! Cigizik az ember, sötét lesz, éjszaka. Egyszerűen fel nem foghatom, hogy telhet így el a nap, de megint és újra mondom, nincs jobb, mint itt lenni az újszentiváni bányatavaknál,

nézni a csöndes vizet, hallgatni a tücsköket. Egyszerre mi lett? Sehol egy vacak kapás! Pálnak időnként van kapása, ezért nem zavartalan az élvezet a Természet ölén; mint valami gyorsan érő apa, leckéztet.

Váratlanul odalépett, kezében egy hallal.

Ez nyúldomolykó, leánykoncér vagy bodorka? Esetleg vaskos csabak? Kérdezett Pál. Ez nyúldomolykó, leánykoncér vagy bodorka...? Ismételttem meg halk tétovagással, elhúlve szörnyű tudatlanságomtól. Esetleg vaskos csabak..., tette hozzá Pál szomorú pofával és megvető unalommal hangjában, értésemre adva, teljesen hasznavehetetlen egy fasz vagyok, nem lehet velem se horgászni, se játszani! Arra kezdtem gyanakodni, hogy ez csudató, Pál csudatava, amelyben ilyen gyönyörű nevű halcskák élnek és mind kívánságaink teljesítésére vár a homokmederben játszva, szemüket meresztve a szürke felszín felé.

Nekem nem lehetett, Mercédesznek lehetett aludni (OK, lehet, hogy másik lány volt, de én maradok a korábbi fantáziámnál). Alvó hercegnő, úgy fekdétél az egyik kőrisfának támasztva hátad, folytatom pecás históriámat az ábrándosan unott Mercédesznek, te akkor már régóta aludtál, dzsekidet szorosan magad köré tekerve, mikor Pál ijedt, béna mosollyal arcán küzdeni kezd egy hallal. Maga is fölriadhatott a csobbanásra, mert előbb azt kiáltotta visszafojtott hangon, hogy „a botod, a botod”! Nem, a tiéd...! „Mi?!” Azonnal bevág, ám a megakasztott hal ekkora rátekeredik valamelyik ágra, nem, bassza meg, a fárasztás nem végződhet sikerrel. Intelligens hal, ehhez nem férhet semmi kétség. Nem, ezen nem kell megsértődnünk; ne akarjuk azt, hogy egy hal úgy viselkedjen, mint valami robot vagy egy flegma állat! Szakítás! A szakítás után sem esik pánikba Pál, és a zseblámpa fényénél viszonylag hamar helyreállítja a szereléket, máris folytatódhat az eszeveszett peca...! Kezdjük a stick úszós módszerrel, aztán jön a bolognai úszó, aztán a waggler, majd hozzáfogunk mindennek újra, ahogy minduntalan hajnal óta. Kicsit elgémberednek a tagjaim, az elhülyülés meg az idő előtti felháborodás közt szédelvek, már a pakolás gondolata motoszkál a fejemben, amikor gondolataimból egy erőteljes kapás zökkent ki, amelyre a bevágás szinte ösztönösen bekövetkezik. Ezúttal nem egy incifinci ellenféllel akaszodik össze Pál, ez teljesen világos. A titokzatos idegen első kirohanása alkalmával lehúz körülbelül négy méter zsinórt, aztán folytatódik a tánc...! Pál enged, fáraszt, odavonja, viharos tajtékok. A szabadság és az erő ébred akkor fel veled, úgy éreztem, fordulok megint Mercédesz felé. Mert a félelmetes küzdőfél szó szerint térdre kényszeríti Pált, méghozzá akkor, amikor a szemed kinyitod; a kezéd kinyújtod, és afféle holdkóros léptekkel nekiindulsz a bányató irányába, és azt mondod: „Micsoda pofátlanság, hogy nem adja meg magát ez a dög...!” Pál egy pillanatra elgyengül, a hal magasan kiemelkedik a vízből, majd eltűnik, elhúz, de olyan erővel, hogy mindent visz...! Pál utána rohan...! Él még benne a remény, hogy nem veszik el legalább a szereléke.

Elveszik.

Van néhány ilyen lehetőségünk, de mindig üres kézzel térünk haza; szerintem soha nem tudom meg, milyen a domolykó íze, de veszett több is Mohácsnál...! Ott a szardínia íze. Nem elég? Ezen a napon, ez alkalommal is üres kézzel indulunk vissza, elcsigázottan bringázunk a város felé. Időnként, a város határa előtt, tolni kényszerülünk ördögös kerékpárjainkat, nem bírjuk. Aztán persze Pál megint életre ébred, viccelődni kezd, és engem hibáztat. Nem annyira szomorú, mint amennyire hinnénk, zárójelenet jellege van inkább, mikor már csak arra figyel mindenki, jól érjen véget, már amennyire lehet; az ember nézi a kerekeket, a küllőket, a szelepeket, a csengőt, az üres szákot, de a két botot senki nem veszi szemügyre. Így érkezünk meg a Szent Mihály utcába. Benyitunk, Fanni Tarral sakkozik, türelmetlenek, némi-
leg ideges a hangulat.

Fogtunk egy harcsát. Hatalmasat. Mondja a somolygó Pál úgy, mint aki a helyzet ura, miközben a kamrának használt szobába a cuccokat behajigálja.

Hol van...? Néz körül értetlenkedve Fanni.

Elúszott.

Akkor honnét tudod, hogy mi volt, meg hogy mekkora?

Mint egy női pina, akkora volt a szája! Kiált fel Pál, széttárva karjait, ezt a mondatot megcáfolhatatlan bizonyítéknak szánja. Víz engedsz a teáskannába, fölteszed a gázra, én meg a sakktáblát nézem hódtra váltan, illetve hol Fannit, hol Tartrt, majd aztán Pállal pozícióba állunk *léggitározásra* – *Catfish blues*, Jimi Hendrix (re-mélem felismerhető).

Vagy nagyon el voltál varázsolva, vagy minden nőben engem látsz, esetleg mindkettő fennáll, mosolyog rád Mercédesz, azt állítja, nem ő volt; Hajnalka lehetett, vagy Nina, mindegy, valamelyik másik csaj. Elképesztő, hogy ezt így ki tudja mondani, rettentő; afféle nyugodt, éteri mosollyal az arcán, miszerint ezt a mesét igen szívesen és nagy beleéléssel hallgatta, szimpatikus volt a benne szereplő lány, így aztán végül is, mindent megfontolva, azt sem találja problematikusnak, hogy nem ő volt. Ezzel szemben meg kell mondja, hogy tényleg nem ő volt. Miért kell megmondania?! Ettől elszomorodsz rendesen, úgy érzed, nem engedi, hogy szabad legyél, azaz nem enged közel magához, és azt is érzed, nincs benned annyi erő, hogy megsértődj; nevetgélve figyeled, amint, hát igen, édesen zizegteti a cigarettapapírt a hátizsák fölött. Majd a sztaniolpapírt hajítja szét finom ujjával, pókpiros körmeivel. (Ónzörej.) Pont annyi fűt adtak a brigantik, hogy kettőnknek, valamennyit félretéve is, sok, szemét Pál ráadásul azonnal kiszimatolja, mi a pálya. Viszont a társaságnak meg eléggé nyomott mennyiség. „Mit szólsz, tekerjünk még egy félhangnyi dzsointot, marad bőven...”, így Mercédesz már egy mély és hosszú lélegzetvétel után, „elintézi ez a nyomorultakat”. El, a jézusát!

Ezeknek az amatőr színpadosoknak kemény az életük. Szólal meg, újfent félelmetesen dögös mosolyra húzva rózsaszín, zsibbasztóan langyos ajkait.

Az... Téged nem émelyít?

Mi?

Ez a cucc.
Éget, hülye, éget.
Nem, émelyít.

Igyál egy kis pálinkát, biztat röhögve, előveszi a palackot a hátizsákból. Meghúzom, és még hallom, azt mondja, „ízleld, ízleld”, pókpiros, mondd rá, és kampobasszó! Még most is hegesztenek, állapítod meg magadban, föl villanó lila és szürke fények a szemed mögött, bevilágítják koponyád, magmakamra. A koponyád egy magmakamra. Tarrnak a művészeti koncepcióját hallod, Fannit szédítette vele, meg Noémit, Hajnit, mindenki csajt, hogy lepkeszárnyakat, szöcskelábakat hegeszt majd fémből, irtóztató méretekben, és ökörszempillákat meg hernyópofákat meg a „vörös katona” szitakötőket és az útszéli szitakötőket, szemeket, szárnyaikat hulladék vasból, gigászi nagyságban hegesztené meg ezeket, de probléma, hogy például a szitakötők szárnyai átlátszó; probléma az is, hogy milyen technikát válasszon. Mert ott van az úgynevezett robbantásos hegesztés, az összekötendő, nagy felületű darabokat egymással párhuzamosan helyezik el, vagy szög alatt, aztán hirtelen keltett lökéshullámokkal a munkadarabokat odacsapják egymáshoz baszd meg!, hallod Tarrnak átlelkesült hangját..., robbanóanyag, robbanóanyag! Vagy van az elektron-sugaras hegesztés..., hallod. Eközben, mint egy kigyulladt helikopter, köröz feletted, zuhan feléd az ég. Valahogy felkönyökölsz, a bányatóra meredsz, tudod, hogy nincs túlélő, mindenki halott. Nekünk befellegzett.

Szóval neked az a csaj bejött?

Mi...?

Lesmároltad.

Az... a?, ja!, nem olyan, mint egy halott? Ott álltunk egymáshoz közel, egyszerre csak felém billent a feje, és az arca élni kezdett; persze erre nem vennék mérget, de a szája az igen, az élni kezdett.

Aha..., szerinted halott.

Mindenki az; ő nem volt teljesen az, de részben igen.

Lehet, hogy részben hullá, másrészt viszont a Mihály lánya, és itt kint él a tanyán, mert összeveszték, tisztára, mint két eleven tetű.

Ki a lótetű az a Mihály?

A környék leggecibb arca, a disszidenseknek is dolgozik, meg a határőröknek is.

Ebből él?! Nem egy bolond csákó.

Szemét, aljas, rókakéjú fasz, csencsel mindenfélével, szesszel, sajttal, pornóújsággal és emberekkel. *Ne hagyj itt, ne hagyj itt*, a határsáv felett ez a kiáltás zeng – hallod?

Életzaj.

Bartók.

Elfog megint az ájulás közeli állapot, forogsz, csúszkálnak koponyád apró csontlemezei a spachtlival kikapart agyad langymeleg helye körül; az összeszorított fogak, a vadul kidomborodó bordák, a széttárt lábak, mindened bátorságról tanúsko-

dik, illetve afféle rózsaszín szótlanságról, mintha olaszországi tengerparti napozó lennél. Mint egy évvel ezelőtt, amikor a haverjaid (Vlagyimir meg egy ismeretlen) összeszedett a Tisza Szálló bárjában egy berlini nőt, majd odafönt a szobájában beavatta őket abba, hogy az NDK rendőrsége rászállt unokatestvérére, és még mielőtt „hazaárulóvá” válna, ki kellene őt menekíteni. A számodra ismeretlen alak, ki az egyetemi KISZ alapszervezetének titkára volt, mint Vlagyimirtől aztán megtudtad, vele és a tiszaszigeti srác segítségével akarta átjuttatni a határon Edmundot. Egy keletnémet (NDK) család féltett gyermekét, és ha őt sikerül, akkor mindjárt a család több tagját is, ha lehet; hogy majd valahol érte (értük) mennek a nyugati rokonok; nem kevés nyugatnémet márkát kaptak volna a munkáért haverjaid, ha realizálódik, de a keletnémet srác és családja az utolsó percben beszart. Megfutamodtak. Megrettentek. Megzavarodtak. Vlagyimirék biztattak, vegyél részt az akcióban, de mélyen hallgattál. Így hát némán, előkészítendő a terepet, elkísérted őket Tiszaszigetre, ahol a mellényes, zsebóralancos gyerek az Őrs épülete felé is elvezetett bennünket, látszódjék, nincs mitől tartaniuk a határőröknek, mi rendesek vagyunk, úgy ám, hemzsegnek a rendes fiúk errefelé.

Megvárakoztatjuk a szart..., nagyon helyesen..., intelligensen. Szólal meg Mercédesz.

Aha..., ocsúdsz derült riadással. Pált?

Minden olyan átható lesz, azzal együtt, hogy magadat a gyalázatosan hitványak közé sorolod, miért nem tetted a kezed meztelen, nyugodt és mégis könyörgő hasára? Eddig mit csináltál?, itt van melletted a dög elterülve, a felsógomb szabadon virít farmerjén, könnyű trikója mellére fölhajtvá, odateszed a tenyered, ujjaiddal haladsz lassan körözve lefelé, köldök, majd lentebb a párafinom bőr, aztán némi szőr, némi lucok. Nyögések. Kölykök érkeznek a falu felől futva, néhányan bringával, a veletek szembeni füvesebb partrészre, mintha valami ismeretlen kínzás folyna bennük, a testükön belül, az ereikben és a szívükben, a beleikben és a májukban, úgy ordítanak, de aztán csönd lesz. Nyilván fürödni akarnak, hanem tekintetük ezekben a mégiscsak hiábavaló és várakozás nélküli pillanatokban megakad rajtatok, figyelmük elterelődik a zsigereikben lejátszódó benső és legbensőbb kínzatásuk eufóriájáról, mert látnak valamit, ami kevéssé őrjítő, mi több aggályosan természeteszerű, csak hogy pont ez bénítja le, és készíti őket halk mélézésre. Néznek benneteket, nézik a két testet, amint a lány feje hátrafeszül a fiú alkarja felett, és a fiú tigrisfog nyaklánc a lány ajkát érinti, a kézfejét takaró fehér, piros pöttyös bugyit, na és a pumpát, ahogy a csaj markolja balkezeivel; bámulatos tárgyak. Ezek kellene az érthető és így elviselhető valóságérezéssel. Nekik. Az ő szemükkel látod magatokat itt, a bányató másik oldalán, a sásnak, a mocsárnak a szélén (indokolatlan gyöngédség például az ásólábú béka iránt), látod Pál elveszett szerelékét is, idegen holmikát, végül két idegen halottat. „Hosszú fény a tó felett.”

Ez a tekintet tovább tart a kellesténél; afféle vezeklés lehet a kölykök részéről, amelytől előre borzadnak, az úgynevezett viszonytól, a nő és a férfi kapcsolatától,

mintha tudnák előre, sóvárgásuknak szükségképp lassú kétségbeeséssé kell válnia (hogy aztán), hogy aztán fölismerjék, annyira soká van minden, és aztán annyira soká tart, hogy nem lehet ezt az egészet csak átokként látni, és átokként is látják. Majd. Egyelőre nem, ahogy te sem; egyelőre a másik test utáni eléggé sötét szenvedély megébredése egy húskampó vágyakozása a hús után a kölykök esetében, vagy talán egy sebészé, vagy esetleg egy szerelőé a traktoralkatrészek után és így tovább. Ám és viszont a te tested, becsülöd meg váratlan elismeréssel és sajnálattal – a „makkacs függetlenség csódtömege”. Mindegynek veszed, mi több, megszabadulásként éled át a történeteket, hogy idefutottak a kölykök és ti abbahagytátok a zilált, kusza lélegzést. Tegyük ezt rendbe, vegyük a hétmérföldes csizmánkat, azaz bringáinkat, aztán igyuk le magunk a többiekkel együtt Mercedeszék verandáján. Mercedesz karmol, nyálával magához kötni, hurkolni akar, de a szemén már látszik, előbb vagy utóbb el fog engedni, anélkül, hogy elfogadná, ezt kell tennie; ő még játszani szeretne ebben az álomszerű, lassú izgatottságban, de te nem mozdulsz egy ideje. Majd ki tudja honnét támadt energiával fölegyenesedsz, ujjaiddal a hajába túrva szinte erőszakkal emeled fel. Nem nevetnek a gyerekek, mintha mi sem történt volna, óvatosan merészkednek be a vízbe, üvegfenyű valami ereszkedik le közétek, és közéd meg Mercedesz közé, élesnek, feszesnek, gonosan elhatárolónak mutatkozik. Az olajfa alatt összepakoljátok holmitokat, elszántan ésszerű mozdulatok, „olajozottan működik minden”, jut eszedbe ez a kifejezés, aztán nekivágtok a hazafelé vezető dúlólótnak.

Nyílik a pünkösdi rózsa és a vérehulló fecskefű, a házuk bejárata előtti gyepen néhány szarkaláb virít, mint akik csapdába estek, úgy szállunk le kerékpárjainkról. Itt vagyunk hát, mindössze egypár lépésre a feltehetően nyűgjeiben tobzódó brancstól, elvégre abban mindenképpen bíztak, hogy túlélik, még ha a mi sikerünkben nem is voltak biztosak.

Nem, nem vágják el egymás torkát, állapítom meg némi malíciával, ahogy telitalppal az újra felém lendülő kapuszárnyat visszarúgom az anyjába, a picsába, a szutykosba; rigli csattan, nem zár, odatolatok, „használd a kezed!”, ez Pál hangja, ismerem fel nyomban, túl mély ahhoz, hogy viccesnek véljem. Még ezeknek áll följebb. Ordítózik mindenki méltatlankodva, hol a fenébe voltunk, a faszt csináltunk egész nap, már úgy volt, hogy szólnak a rendőröknek, határőröknek, tűzoltóknak. Erre felröhögünk, de azért valami miatt szűkül bennem az indulat; kis híján megsemmisülve toljuk a cajgákat a hátsó kert felé, hogy a fészerbe támasztva azokat, lerámoljunk. Szagok, teljesen másféle szagok csapnak meg, mint amit eddig ma érezhettem, de szinte azonnal, válasz gyanánt érkezik egy újabb féle – *a mi szagunk, a mi szagunk*, mondom magamban némán örvendezve, mintha egy szerfölött kellemes vagy legalább értelmes emléket juttatna eszembe, holott erről szó nem lehet. Így, szagosan nyomulunk előre a cuccokkal, Mercedesz mintegy ringva, magam is valamelyest kiengedve. Szóval így állunk, mondom morfondírozva magamban újfent, lefeszlett a társaságról minden álca és burok; védtelenek vagyunk és hidegek. Vagy

épp hogy olyan forrók, mint a levegő. Óvatosan elhelyezem a demizsont a veranda asztalán..., akárha egy ismeretlen bolygó felszínére raknám. Holdkompként. Szon-daként. Az a terv, hogy innentől már csak szemlélője leszek annak, hogyan őrli fel a brancsot a lőre és a fű, a pálinka és a szalonna, és hogyan áll be a totál zűrzavar, mely amúgy, mint „bolondokháza” három napja adva van. Iszonyú felfordulás kint a kertben, a verandán és odabent a házban, alig ismerős arcok másznak a nyirkos kövekről befelé, a konyhából ki, néhány leül az asztalhoz, ahol a „köménymag”, magam egy muskátli mellett könyöklök az ablakpárkány előtt a nap legutolsó sugarait élvezve, ami élvezet annyit jelent, egy váratlan pillanatban ráébredek, ver a szívem, és azóta szörnyülködve figyelem, hogy ver a szívem. Ugyanakkor mégsem több ez, mint szűkös és áhítatos érdeklődés. El kéne különülni a szívedtől és a tőled elválaszthatatlannak tűnő társaságtól, hogy értékelni tudd ezt is, azt is; hogy lélegzel. Az összevisszaságról, a rendtelenségről, a káoszról beszél eközben Pál, hogy ez az alapvető, mondja, a Természet és a Sors iránti mérhetetlen alázatból más nem következhet. Leginkább Mercédesznek intézi a szavait, pálinkáspoharát kiissza egy hajtásra, hátradől, többen fölállnak. Elkezdődik, folytatódik „a holtak élete”. Akárha a végtelen idővel játszanának, akként játszanak Noémi ujjai az álomszép, naptejtől csillámló, fahéjszínű combjain, bentebb, a combtövén, fel és le. Úgy fest Pál, mintha kisebb virágot szagolgatna, aztán megsodorja, megnyálazza a spanglit – a spangli körbejár.

Hallod, dalol a fű. Mondja kicsivel később.

Egy pillanattal előtte neked is feltűnt, hogy rázendítettek a tücskök.

És akkor egyszerre elkezdsz távolodni tőled az élet; némák lesznek a tücskök egy percre, megriaszthatta őket a „hasznosságuk”, ha jól hallottad (Noémi új fiújának a beköpése lehetett). Nem kell neked szerfölötti megpróbáltatásoknak kitéve szellemed egy hirtelen ötlettől vezérelve elfordulni az élettől, mert elfordul az, az élet be kell lássa, mennyire kevés hozzád képest. Néhányszor ez már bebizonyosodott, mióta kint vagytok a szőregi mocsár tikkasztó levegőjétől körbeölelve, a végét járva, de hogy mit lehetne kezdeni majd, egy másik életet nem tudtál elképzelni. És akkor elfordul tőled mindenestül, az eljövendő történésekkel együtt, minden lehetségesel együtt, melyek nem lehetnek most megfontolásaid tárgyai, csakhogy eléggé tárgyyszerűen jelennek meg, a várakozásaid, vágyaid jeleiként, messze, távol tőled. Messze távol tőled, hogy egy hét múlva érettségi lesz, hogy ebből a városból el kell menjél, mit kezdjél Fannival, a rémítő tehetségeddel és tehetségtelenségeddel. Ez utóbbit etetni végtelen racionalizmussal, gondolod, mígnem egyetlen nyeléssel..., hát nem, nem álmodtál erről soha. Szakmáról. Házról. Pénzről. Porról. Nem hinnéd, hogy valaki figyelne a zenére, miként arra sem ügyel, hogy poros este ülepedett le az asztalon a maradékra, a kert fáira és az arcokra, és neked még külön a halántékkodra meg a fültövedre, mindenesetre arra neszelsz, a *The Piper at the Gates of Down* megy a Pink Floydtól. Kiborít. Álló nap Yes meg King Crimson meg ilyesmi, „nézd már, milyen baromira progresszívek lettek!”, ahogy Fanni szokta mondani

azzal a kislányosan értetlen nevetésével; de nincs itt, hogy mondaná, és hogy mindenkinek alaposan beolvassa. Minek? Minden és mindenki, maga is távol. A legtávolabb Noémi került, mi több, a saját legbensődben lassan utat találó akarat végül is már napok óta a távollévők közé sorolta, képtelenség, hogy itt legyen ezzel az idióta taggal. Beállítanak, leveszed a fényt, a hangot, rádobsz egy láthatatlanná tévő fátyolt, tiszta sor, elintézve. Ez a te akaratod persze, valljuk be, éppoly egzotikus, mint az ő jelenlétét a szépségével együtt eltakaró fátyol.

Pál visszatartja a füstöt, lassan kifújja, és ismételten Noéminek, fojtott hangon mondja: „Hallod, dalol a fű”.

Ne mondd, hogy hallod!? Nyög fel a lány.

Mit?

Az én szép, virágokkal teli kertemet! Szól csábítóként közbe Mercédesz.

Mindent hallok – ami halál.

Ez, ez itt az élet; de te annyira süket vagy erre. (Ezt melyik lány mondja?)

Ne hülyéskedj, virágszál, halál. Érted?!

Azon morfondírozol, hogy ezzel az újfajta, egzotikusnak nevezhető akarat tényleg fel kéne építened egy másik életet, mondjuk egy pornográfiára alapozott, totál az érzékire szervezett életet, mely ellepne és fölemésztene, mert hát mik, de tényleg mik vannak!? Itál meg dohányboltok. Csemegeüzletek. Divatáruházak. Szállodák. Mozik. Igaza van Fanninak, állati fontosak. Ezek a városi dolgok. Metropoliszok. Megbízható és egyúttal színes kínálatok. Ez kell.

Mi ez a cucc? Könyököl fel Noémi egy kissé viseltesen.

Ez az én halálom. *Keserű takony*, mondja vigyorgó arccal Pál. Megdobta a csajt úgy negyedórája egy zöld bogóval, nemhogy láttam – kaptam tőle én is. Mikor elfogyott minden szajré, amit Mercédesz hoztunk, akkor Pál zubbonya zsebéből elővett egy gyufás skatulyát, a füle mellett elkezdte rázni, az a vigyor, amitől az amúgy szerény és alázatos atomok kisstíflűek lesznek, lehetett hallani, hogy három zöld bogó van benne. *Ne! Ó, Uram Isten!* Fohász és vezeklés, tudtam már ezt meg azt Pál zöld bogóiról (hogy tehát). Eldöntetett. Nehéz volna most meghatározni, hová néz Noémi – szeme két eldobott, meggyötört nefelejcs.

Menj a picsába, a csajnak ennyit sikerül igencsak nehezen kiköhögnie.

Nem nagy kunszt..., ízlelgetni kell a halált, ahogy gyerekkorodban a taknyot. Valahogy *így*. A saját taknyod, *így*, csináltad, nem?

Megpróbálsz betájolni, merre néz ez az ablak, melynek a bádoggpárkányán könyökölsz egy furcsa fényű muskátli mellett; ha délre a bányatavak és északra a város, akkor, de nem, nem sikerülhet, mert ahogy a többiek, te sem bírsz környezeted egy meghatározott pontjára bámulni, pedig érdekes volna, már csak a hangulat miatt, a változékonyság miatt is, a késő este egyneműségével szemben. Egyetlen minutumra fölfedezed Noémi nyakszirtjét a hold fényében vagy a konyhából kiszűrődő fényben, vértelen csönd lett, magadban az Iron Butterfly egyik számát dúdolgatod – *Flowers and Beads*. Akik még ott ülnek, mind a négyen hátradőlnek a nádszékeik-

ben, érzékelik, nincsenek érzelmeik, és hogy még hőmérsékletük is megszűnt, az legalábbis biztosra vehető, nem különbözik a körülöttük lévő dolgokétól. Mik azok? Vályog meg téglá, viaszosvászon, sörösüveg, demizson, néhány pohár, cigarettapapír, vagy egy béka, most ugrik fel Pál szandáljának keresztpántjára. Rámered az alatra, egész közel hajol hozzá, majd fölnézve körbejártja tekintetét.

KÁDÁREXPO! Kiált fel.

Ezt a poént megfelelő végszónak találod a lelépésedhez és a nyugodt, kedélyes alváshoz valahol bent. Mindenki annyira elszállva, mint a Jefferson Airplane! Nincs itt mit tenni, föl kell egyenesedni..., sikerül, nyújtózkodás közben imával búcsúzol: *Ó, Uram Isten! Hálát adok neked, hogy felfeded az együgyűnek, amit elrejtessz a nagy eszű elől!* Pál halk, elismerő nevetése kísér a kertben, hiszen már kitűzted az elvonulásodat megelőző célt, azt a szép, gyantaillatú, gránátvörös fenyőt, melynek törzsét megrágták az őzek, és melynek árnyékában hugyozni támadt kedved. Mielőtt eltalálnád, kap a boglárka és a Salamon lilioma, együgyű rokonszenvvel képzeled, a növények boldogok, kedvelik ezt a túlvilági fényt meg ezt a hőmérséklet nélküli levegőt. Alváshoz való, nyugtatod le magad, elindulva a manzárd valamelyik szobája felé. Odafent a vendégszobában Noémi már a pasija mellett fekszik, felöltözve, teljes a nyugalom. A másik helyiségbe viszont akkor robban be a Tankarcú, megelőzve téged, és az ágyban ruhástól heverésző Tarr mellé dobja le magát; erre a festőnövendék riadtan föl pattan, cigarettájának parazsa robbanva szikrázik a súlyos félhomályban. Annyit mindenesetre tisztán látsz, jobb híján az előtér puffjára ülve és lábad az asztalra felcsúsztatva, hogy mint egy titkos örvény, hívja a nő teste a srácot. Ott áll Tarr a szétdobott lábú, vágtyól vonagló csaj teste előtt; időközben a vállára vette vállra akasztható mappáját, benne rajzaival, zakóját a karjára, váratlanul az a benyomásod támad, egész nap, egész éjszaka mindenki neked játszik; neked játszott Mercedesz és az időnként fátyla mögül előtűnő Noémi, és Hajnalka, aki még mindig odakint trécsel Emberrel. És most a Tankarcú, aki magát csudálatos módon összeszedte, ruházata és sminkje kifogástalanul illene a Tisza Szálló halljába, ahogy ez a stílus és ízlés egyébként is jellemző rá. Mindazonáltal most a jelenség érthetlensége feszültséget vált ki belőled; szürkésárnyalatú sötétkék szeme soha nem árult el többet vészes állhatatlanságnál és kelletlen pozíciókeresésnél, szexivé legfeljebb sértett, kihívó dacossága tette, már ha valaki bukik erre, és akkor itt van ez a féktelen fellobbanása, és pont Tarr előtt. Mi ment itt végbe, míg te a vörösfenyőnél olyan megfigyeléseket tettél, amelyek, mintegy csepp a cseppre, nemhogy elgyengítettek, de megerősítettek a végső leamortizálódásodon túl boldogságvagyadnak új irányt vágva, ígéretessége felemelőnek hatott. Kétségtelenül, az ilyen felismerések után általában véve hajlamosnak mutatkozol a visszazuhanásra, vagy ha az rémisztően gyors és kiszámíthatatlan, a visszasüllyedésre, akár már felindulásod közben, mint most, ahogy visszasüllyedsz zsámolyodra, nem is annyira öntudatlan arra kalkulálva, hogy a Tankarcúnak a mindenét feltáró, hullámozó mozgása és nyüszítése is visszahull a lelke érzéketlen mélységének illetékességébe.

Tarrnak abban a minden átmenet nélkül adódó, annak rendje és módja szerint számára áldatlanul kemény helyzetben nem és nem akarózik, hogy összejöjjön valami futurista elképzelés; most akkor megdugja, rajzolja, vagy mi legyen ezzel a hülye tyúkkal...? Egyik lábáról a másikra áll, arca halál sápadt, rendkívül komoly, úgy fest, mint egy fizikatanár valami meglepően eredetinek tűnő képlet felírásának perceiben. Egyszerre koncentrált és végtelen nyughatatlan. Eszébe ötlik, megkérdezi tőle, hogy érzi magát, hogy bejött a cucc mi, állatira?! Vagy hogy neki el kell indulnia, otthon szeretne aludni, vagy..., esetleg mondaná meg, mit szól az ő hihetetlen, grandiózus tervéhez. Napok óta ezzel udvarol, délelőtt Noémit, már a múltkor Fanit, ma este meg a kertben Hajnalkát is ezzel traktálta, hogy van egy zseniális elképzelése – robbantásos hegesztéssel akar fémszobrokat alkotni. Igen, *Átváltozás* volna a címe, ugyanis komplett szoborparkról álmodik; vasból roncs lepkeszárnyak, szöcskelábak meg szitakötők szemei lennének meghegesztve.

Hegesszél...! Dugjál meg, gyere, varrj le! Ezt hallod. Aztán felállsz, helyet keresel újra alváshoz.

Odalent közben a szélvédett verandán Ember, *Hajni drága* új fiúja Pilinszkyról papol, illetve *Apokrif* című verséről, hogy az mennyire betépett egy szöveg, és ahogy már szokása volt, kívülről idézte; „*És látni fogjuk a kelő napot,/ mint tébolyult pupilla néma és/ mint figyelő vadállat, oly nyugodt.*”

A fiút ócska vekkeróra ébresztette; úgy ébredt, ahogy akkortájt az elpuhult alakokat képzelte, vagyis az úgynevezett korai apákat; résnyire kinyitja a szemét, majd behunyja, szelíd fölfordulás és kevéske kéj..., egy lány mellett forgolódik. Mercédesz szobájában van, Mercédesz ágyában. Mercédesz mellett. Mercédesz háttal fekszik neki, hátát a hátának vetve. A fiú nem gondolná, hogy történt volna valami, vagy ha történt, az tuti, nem úgy végződött, ahogy kellett volna. Most ha valaki arra járna, mondjuk, legyen az Isten, és ránézne, egymást megdöbbenve, egymást egyszerre kérdeznék – *na nézd csak, te élsz?*

Rettegek.